

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ПОЛОЖЕННЯ
про робочу програму навчальної дисципліни у
Національному університеті кораблебудування
імені адмірала Макарова

Введено в дію наказом ректора
№ 436 від 30.10.2026 р

Ректор Є.І.Трушляков



Миколаїв 2026

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни.....	4
3. Порядок розроблення, оформлення та затвердження робочої програми навчальної дисципліни.....	12
4. Прикінцеві положення	13
Додаток 1 – Шаблон ОБОВ’ЯЗКОВОЇ РПНД.....	14
Додаток 2 – Шаблон ВИБІРКОВОЇ РПНД.....	14
Додаток 3	15

Обговорено та схвалено на засіданні навчально-методичної ради НУК (Протокол № 8 від 23 вересня 2026 року) Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.

Затверджено Вченою Радою Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (протокол № 8 від 29 вересня 2026 року)

Укладачі: А.В. Лабарткава; В.В. Савочкіна; В.В. Івата.

Миколаїв: Навчальний відділ НУК, 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення «Про робочу програму навчальної дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова» (далі **Положення**, далі – **Університет**) встановлює єдині вимоги до змісту та оформлення робочих програм навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в Університеті.

1.2. Положення розроблено відповідно до таких законодавчих і нормативних документів: Закону України "Про освіту", Закону України "Про вищу освіту"; Постанови КМУ "Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти" № 1187 від 30.12.2015р.; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про систему забезпечення якості вищої освіти; Положення про порядок оцінювання знань студентів; Положення про організацію самостійної роботи і Рекомендацій Міністерства освіти і науки України з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти від 09.07.2018 р. № 1/9-434.

1.3. Робоча програма навчальної дисципліни (далі – **РПНД**) розробляється провідним науково-педагогічним працівником (лектором), або колективом науково-педагогічних працівників для кожної навчальної дисципліни на підставі освітньої програми, навчального та робочого навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями (освітніми програмами).

1.4. Здобувачам вищої освіти має бути забезпечений вільний та зручний постійний доступ до робочої програми. Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни має бути доступна здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний семестр (навчальний рік).

1.5. Робочі програми навчальних дисциплін (у пропонованому форматі) не є об'єктами авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права.

1.6. Загальний обсяг робочої програми навчальної дисципліни повинен становити від 5 до 20 сторінок з урахуванням обсягу дисципліни.

1.7. Вимоги Положення є обов'язковими для всіх кафедр Університету.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Робоча програма навчальної дисципліни містить титульний аркуш і такі розділи:

- Вступ;
- Опис навчальної дисципліни;
- Мета навчальної дисципліни;
- Передумови для вивчення дисципліни;
- Очікувані результати навчання;
- Правила використання штучного інтелекту в межах дисципліни
- Програма навчальної дисципліни (тематичний план навчальної дисципліни, теми семінарських, практичних, лабораторних занять, самостійна робота, індивідуальне навчально-дослідне завдання (КР/КП);
- Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування;
- Форми поточного та підсумкового контролю;
- Критерії оцінювання результатів навчання;
- Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна;

- Рекомендовані джерела інформації (основна література, допоміжна література, інформаційні ресурси в Інтернеті).

2.2. Зміст складників робочої програми навчальної дисципліни:

2.2.1. *Титульний аркуш* робочої програми містить загальну інформацію:

- назва навчальної дисципліни двома мовами – українською та англійською, заклад вищої освіти, інститут (факультет), кафедра (яка відповідає за дисципліну), рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма (для обов'язкових дисциплін), тип дисципліни, мова навчання, інформація про погодження та затвердження, вихідні дані (рік розроблення);
- друга сторінка містить інформацію про розробника(ів) - викладач чи викладачі, які розробили робочу програму, вихідні дані (рік розроблення, кількість сторінок) і оформляється відповідно до *Додатку 1, Додатку 2*.

2.2.2. *Вступ*. У цьому розділі розміщують анотацію та ключові слова. В анотації зазначають актуальність, роль і значення дисципліни у підготовці фахівців, її місце у структурно-логічній схемі. Анотація має бути подана двома мовами – українською та англійською. Перелік ключових слів (словосполучень) слід упорядкувати в алфавітному порядку (без тлумачень). Кількість ключових слів для пошуку – 5-6 українською та англійськими.

2.2.3. *Опис навчальної дисципліни* подається у вигляді таблиці і містить такі характеристики дисципліни як:

- профіль підготовки фахівця (галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень);
- обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- кількість годин на аудиторну (лекційну, практичну, семінарську, лабораторну) та самостійну роботу студента;
- вид самостійної роботи (розрахункова, розрахунково-графічна або графічна роботи, реферат, переклад, аналітичний огляд, есе тощо) (за наявності);
- вид індивідуального завдання (курсова робота/курсовий проєкт) (за наявності);
- форма навчання (денна, заочна); статус навчальної дисципліни (обов'язкова* чи вибіркова);
- рік підготовки та семестр;
- розподіл навчальних годин за видами занять та СРС (у тому числі на виконання індивідуального завдання), а також вид (екзамен, залік) і форма (усна, письмова, тестування, комбінована тощо) семестрового контролю;
- електронний адрес на сайті Університету.

2.2.4. *Мета навчальної дисципліни* - для обов'язкових дисциплін стисло зазначається місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Наводяться визначені освітньою програмою компетентності, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибірових дисциплін наводиться коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни, та вказуються елементи компетентностей, які можуть набути студенти у результаті вивчення цієї дисципліни.

- 2.2.5. Передумови для вивчення дисципліни** - відповідно до формату, визначеного структурно-логічною схемою ОПП зазначається перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше.
- 2.2.6. Очікувані результати навчання** - формулювання результатів навчання для обов'язкових дисциплін базується на програмних результатах навчання відповідно до стандарту та (або) розробленої освітньо-професійної програми. Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.
- 2.2.7. Правила використання штучного інтелекту в межах дисципліни** – відповідно до Рекомендацій про впровадження академічної доброчесності у РПНД у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова, у робочій програмі навчальної дисципліни має бути визначено правила використання штучного інтелекту, зокрема допустимий рівень його залучення за шкалою AI Assessment Scale (AIAS) від 0 до 4, порядок декларування використання інструментів генеративного штучного інтелекту, вимоги щодо відповідальності здобувача освіти за зміст і достовірність виконаної роботи, а також способи підтвердження її самостійного виконання.
- 2.2.8 Програма навчальної дисципліни** містить перелік тем усіх лекцій, які викладаються. Також має бути представлено орієнтовний перелік питань, що виносяться на вивчення за кожною темою.
- 2.2.9. Тематичний план навчальної дисципліни** подається у вигляді таблиці і містить розподіл навчального часу на вивчення кожної теми за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану;
- 2.2.10. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять** подаються у вигляді таблиці, в якій зазначається тема лабораторного (практичного, семінарського) заняття, кількість аудиторних годин на опрацювання кожної теми для денної та заочної форм навчання.
- 2.2.11. Самостійна робота.** Відповідно до чинних положень про організацію освітнього процесу, самостійна робота студента є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Завдання для самостійної роботи подаються у вигляді таблиці, в якій зазначається форми та зміст навчального матеріалу, що є предметом самостійного опрацювання студентами та нормування часу.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виносяться на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Зміст СРС з конкретної дисципліни може складатися з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- переклад іноземних текстів встановлених обсягів; виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання;

- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, в тому числі написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, комплексних контрольних робіт та підсумкової атестації (екзаменів, виконання дипломної роботи);
- інші види діяльності, що ініціюються університетом, інститутом (факультетом), кафедрою й органами студентського самоврядування.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми.

2.2.12. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується здобувачем під керівництвом викладача і полягає у виконанні курсових робіт/проектів. Індивідуальні завдання (курсів роботи чи проекти) видаються студентам в терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Виконання індивідуальних завдань створює умови для як найповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються самостійно і не входять до тижневого аудиторного навантаження здобувача. Викладач контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях. У робочій програмі навчальної дисципліни повинно бути наведена загальна характеристика та тематика курсових робіт/проектів.

2.2.13. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування
Розділ має містити викладення змісту та технології оцінювання знань здобувачів, а саме - перелік різних видів навчальних робіт, що зобов'язаний виконати здобувач під час проведення поточного контролю, самостійної роботи, індивідуальних завдань та підсумкової атестації (семестровий контроль). Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- усні відповіді;
- виконання практичних завдань;
- контрольні роботи;
- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань, які використовуються.

2.2.14. *Форми поточного контролю:*

- *поточний контроль* реалізується у формі виконання практичних завдань, захисту лабораторних робіт, виступів на семінарських та практичних заняттях, тестів, колоквиумів, проведення контрольних робіт, ректорських контрольних робіт тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для виставлення заліку і екзамену враховуються викладачами при виставленні підсумкової оцінки (балів) з даної дисципліни.
- *контроль самостійної роботи* проводиться:
 - з лекційного матеріалу шляхом перевірки конспектів, виступу на семінарських заняттях;
 - з практичних (лабораторних), індивідуальних занять шляхом перевірки виконаних завдань, захисту лабораторних робіт, написання реферату за обраною темою.
- *контроль виконання курсової роботи (проєкту)* включає поточний контроль за виконанням розділів роботи (проєкту) та захист.

2.2.15. *Форми підсумкового контролю.* Семестровий підсумковий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену або заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни:

- *екзамен* проводиться у формі тестування або у комбінованій формі (тестування та розв'язок ситуаційних задач);
- *тестування* передбачає застосування лише письмової компоненти з використанням комп'ютерних технологій.
- *усна* компонента застосовується при комбінованій формі проведення екзамену з метою контролю досягнення здобувачами оптимального рівня професійних компетентностей.
- при застосуванні комбінованої форми проведення екзамену вагомість компонент є рівною, тобто 50% тестування (письмова компонента), 50% - розв'язок ситуаційних задач (усна компонента).
- форма проведення семестрового контролю *зазначається в робочій програмі* навчальної дисципліни.

2.2.16. *Критерії оцінювання результатів навчання.* У даному розділі вказується максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач при виконанні певних видів навчальної роботи в розрізі тем із зазначенням балів за поточну успішність та підсумкову атестацію:

- *кількість балів* на кожен з тем семінарських (практичних або лабораторних) занять зазначається з урахуванням їх складності, обсягу та значущості в засвоєнні дисципліни;
- *розподіл балів* за тестами, контрольними завданнями наводиться у критеріях оцінювання відповідей на семестровому екзамені з дисципліни;

- максимальна сума балів, що може бути набрана здобувачем за результатами поточного контролю знань здобувачів з дисципліни, що завершується екзаменом або заліком складає 100 балів;
- максимальна сума балів, що може бути набрана здобувачем за результатами виконання та захисту курсової роботи (проєкту) складає 100 балів;
- з детальною структурою розподілу балів за темами та видами поточного контролю знань з навчальної дисципліни викладач **ознайомлює** здобувачів **на початку** семестру;
- критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

2.2.17. Засоби навчання. Це різноманітні матеріали, інструменти, обладнання, знаряддя, споруди та програмне забезпечення, , завдяки яким за певний час досягається визначені ціль і результат навчання в межах освітнього процесу:

- Об'єкти навколишнього середовища взяті в натуральному вигляді або препаровані для навчальних завдань (живі і засушені рослини, тварини і їх опудала, зразки гірських порід, фунту, мінералів, машини і їх частини, археологічні знахідки і т. ін.);
- Діючі моделі (машин, двигунів, механізмів, апаратів, споруд та ін.);
- Макети і муляжі (рослин і їх плодів, організмів та окремих органів, технічних установок і споруд та ін.)
- Тренажери (механізмів, транспортних засобів, технічних установок та ін.)
- Лабораторне обладнання (хімічне, фізичне, медичне, матеріали та препарати тощо);
- Графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо);
- Твори мистецтва (картини, скульптури тощо);
- Музичні інструменти;
- Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.);
- Прилади (вимірювальні, мобільні мінілабораторії тощо);
- Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо);
- Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.);
- Інформаційно-комунікаційні системи;
- Телекомунікаційні мережі;
- Лінгвістичні кабінети;
- Звуко записуючі студії (специфічне приміщення та обладнання);

- Радіо-, телестудії (специфічне приміщення та обладнання);
- Бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова та художня література, нотні партитури тощо);
- Спортивні споруди/приміщення та обладнання;
- Культурні, мистецькі споруди/приміщення та обладнання (концертні зали, танцювальні та балетні студії тощо);
- Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо);
- Готельно-харчові комплекси (Їдальні, буфети, ресторани, готелі тощо);
- Інше.

2.2.18. Методи навчання – способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме (обрати необхідне):

для всіх видів занять:

- робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;
- демонстрування - наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

- лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованою розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого - спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди : репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);
- ілюстрування - показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- відеометод - використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних, лабораторних та семінарських занять:

- вправа - планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;
- лабораторна робота - вивчення в спеціальних умовах явищ природи за допомогою спеціального обладнання;
- практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;
- дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;
- інструктаж - ознайомлення зі способами виконання завдань, інструментами, матеріалами, технікою безпеки, показ операцій та організацію робочого місця;
- спостереження - тривале цілеспрямоване сприймання об'єктів чи явищ із фіксацією змін, які в них відбуваються, і виявлення на цій основі внутрішніх зв'язків і залежностей, розкриття сутності явищ;
- методи контролю і самоконтролю:
- фронтальне опитування;
- контрольні роботи, твори, диктанти, письмові заліки;
- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей);
- лабораторний контроль;
- графічна перевірка.

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод - повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;
- репродуктивний метод - відтворення здобувачем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;
- проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;
- частково-пошуковий - метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;
- дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку."

2.2.19. Рекомендовані джерела інформації (основна література, допоміжна література, інформаційні ресурси в Інтернеті) Перелік рекомендованої літератури складається з основної та допоміжної літератури:

- до основної літератури слід включити нормативні документи, базові вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники та навчальні посібники з урахуванням їх наявності в бібліотеці університету або у загальному доступі мережі Internet (з посиланням на конкретні сайти електронних

бібліотек) та підручники і навчальні посібники, видані викладачами Університету (5-7 джерел);

- у список допоміжної літератури включаються інші підручники та посібники, різні довідкові та вітчизняні й зарубіжні періодичні видання; монографії та статті з тематики даної дисципліни, опубліковані професорсько-викладацьким складом Університету, методичні рекомендації відповідної тематики (5-7 джерел);
- інформаційні ресурси в Інтернеті повинні містити посилання на документи і масиви документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних, депозитаріях тощо), які можуть бути корисними при вивченні навчальної дисципліни.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється як окремий документ в електронній та паперовій формі.

3.2. Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни погоджується з гарантом освітньої програми, розглядається на кафедрі де працює викладач, далі передається на кафедру яка відповідає за реалізацію освітньої програми, і затверджується методичною радою(комісією) інституту(факультету) якій реалізує освітню програму), підписується директором інституту (деканом факультету) та скріплюється печаткою підрозділу.

3.3. Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни розглядається на кафедрі, де працює автор програми розглядається методичною радою(комісією) інституту(факультету), затверджується навчально-методичною радою Університету, підписується проректором з НПР Університету та скріплюється печаткою Університету.

3.4. Не затверджена і не скріплена печаткою робоча програма навчальної дисципліни не дає права викладачеві на проведення занять.

3.5. Строк дії робочі програми навчальних дисциплін не більше *п'яти* років. Робочі програми навчальних дисциплін можуть щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань чи зауважень (Зразок наведено у *додатку 3*);.

3.6. Розроблена та затверджена робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни зберігається на кафедрі, у гаранта освітньо-професійної програми у паперовому варіанті.

3.7. Розроблена та затверджена робоча програма вибіркової навчальної дисципліни зберігається на кафедрі викладача у паперовому варіанті.

3.8. Електронний варіант РПНД оприлюднюється на сайті університету.

3.9. Основні етапи розроблення та затвердження обов'язкової РПНД:

- розроблення проєкту РПНД;
- погодження проєкту РПНД з гарантом освітньої програми;
- розгляд проєкту РПНД на засіданні кафедри, де працює викладач;
- розгляд проєкту РПНД на засіданні кафедри, яка відповідає за реалізацію освітньої програми;
- затвердження РПНД методичною радою інституту (факультету) якій відповідає за реалізацію освітньої програми;
- підпис РПНД директором інституту (деканом факультету);

3.10. Основні етапи розроблення та затвердження вибіркової РПНД:

- розгляд проєкту РПНД на засіданні кафедри де працює викладач;
- затвердження РПНД методичною радою інституту (факультету) де працює викладач;
- погодження проєкту РПНД навчальним відділом Університету;
- затвердження РПНД Навчально-методичною радою Університету;
- підпис проректором з НПР Університету.

3.11. Оформлення на паперовому носії:

- на розгляд подаються ретельно відредаговані авторські оригінали, чітко віддруковані на папері формату А4 (210х297 мм). Зразок наведено у *(додатку 1, додатку 2)*;
- нумерація сторінок тексту наскрізна і починається з титульної сторінки. Проте номер сторінки на титульній та звороті титульної не проставляється;
- остання сторінка робочої програми повинна бути підписана автором (авторами).

3.12. Оформлення електронної версії:

- електронна версія має складатися лише із одного файлу у форматі PDF;
- назва файлу у наступному форматі (для обов'язкової РПНД): <Назва освітньої компоненти XXXX>.pdf;
(XXXX– рік введення в дію ОППІ для якої розроблена РПНД; Назва освітньої компоненти – повна назва без скорочень)
- назва файлу у наступному форматі (для вибіркової РПНД): <НАЗВА КУРСУ (Ім'я Прізвище)>.pdf;
(Ім'я Прізвище – автора вибіркового курсу; НАЗВА КУРСУ– повна назва без скорочень)

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Положення про робочу програму навчальної дисципліни розглядає та затверджує Вчена рада Університету.

4.2. Зміни та доповнення до Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова вносяться у порядку, передбаченому п. 4.1 цього Положення.

ДОДАТОК 1 – ШАБЛОН ОБОВ’ЯЗКОВОЇ РПНД

ДОДАТОК 2 – ШАБЛОН ВИБІРКОВОЇ РПНД

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

(повна назва підрозділу)

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ Слободян С.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Англійська мова (Рівень володіння – B2)

ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE (Level B2)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни

вибіркова

мова(и) викладання

українська/англійська

Миколаїв – 2026

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни

(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

" " 20__ року. - с.

Розробник: (вказати автора, науковий ступень, вчене звання та посаду).

Проект робочої програми навчальної дисципліни «*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*» розглянуто на засіданні кафедри *назва кафедри*

Протокол №__ від «__» _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

Проект робочої програми навчальної дисципліни «*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*» розглянуто методичною радою інституту (факультету) *назва підрозділу*

Протокол №__ від «__» _____ 2026 р.

Голова

Проект робочої програми навчальної дисципліни «*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Робоча програма навчальної дисципліни «*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол №__ від «__» _____ 2026 р.

Голова НМР НУК

© НУК, 2026

ЗМІСТ

Вступ

1. Опис навчальної дисципліни
2. Мета вивчення навчальної дисципліни
3. Передумови для вивчення дисципліни
4. Очікувані результати навчання
5. Правила використання штучного інтелекту в межах дисципліни
6. Програма навчальної дисципліни
7. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування
8. Форми поточного та підсумкового контролю
9. Критерії оцінювання результатів навчання
10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна
11. Рекомендовані джерела інформації

ВСТУП

Анотація

Вибірковий курс спрямований на поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок здобувачів освіти у відповідній галузі професійної підготовки. У межах курсу розглядаються сучасні підходи, методи та інструменти, що використовуються у професійній діяльності, а також актуальні тенденції розвитку галузі. Значна увага приділяється розвитку аналітичного та критичного мислення, умінню працювати з інформацією, приймати обґрунтовані рішення та застосовувати отримані знання на практиці.

Під час вивчення дисципліни здобувачі освіти ознайомлюються з основними теоретичними положеннями, виконують практичні завдання, аналізують реальні ситуації та працюють над індивідуальними й груповими проєктами. Курс сприяє розвитку професійних компетентностей, комунікативних навичок, самостійності у навчанні та здатності адаптуватися до сучасних вимог професійного середовища. Отримані результати навчання можуть бути використані як у подальшій професійній діяльності, так і для продовження освітньої та наукової підготовки.

Ключові слова: вибірковий курс, професійна підготовка, компетентності, практичні навички, критичне мислення, сучасні методи, професійна діяльність, аналіз інформації, комунікація, практичне застосування знань, інноваційні підходи, розвиток, навчання.

Abstract

The elective course is aimed at deepening theoretical knowledge and developing practical skills of students in the relevant field of professional training. The course examines modern approaches, methods, and tools used in professional activities, as well as current trends in the development of the field. Considerable attention is paid to the development of analytical and critical thinking, the ability to work with information, make well-grounded decisions, and apply acquired knowledge in practice.

During the study of the discipline, students become familiar with the main theoretical concepts, complete practical tasks, analyze real-life situations, and work on individual and group projects. The course contributes to the development of professional competencies, communication skills, independent learning abilities, and adaptability to the modern requirements of the professional environment. The acquired learning outcomes may be applied both in future professional activities and in further educational and scientific training.

Keywords: elective course, professional training, competencies, practical skills, critical thinking, modern methods, professional activity, information analysis, communication, practical application of knowledge, innovative approaches, development, learning..

1. Опис навчальної дисципліни

Освітній ступень	Бакалавр
Назва списку вибіркового курсу*	
Рік навчання, семестр	
Мова(и) викладання	
Форма навчання	Денна/заочна
Обсяг курсу кредитів/годин	5/150
Розподіл годин за видами занять	
Денна форма	Лекції – 30; Практичні заняття – 30; Самостійна робота – 90
Заочна форма	Лекції – 6; Практичні заняття – 6 Самостійна робота – 138
Форма контролю	Залік
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	https://nuos.edu.ua/studentu/vibirkovi-kursi/

*Відповідно до п.2.4. «Положення про вибіркові дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова»

2. Мета вивчення навчальної дисципліни¹

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ» є:
(Вкажіть загальну ціль курсу, навіщо студент його вивчає, що дає цей курс студенту)

3. Передумови для вивчення дисципліни

Немає або для вивчення курсу бажаною є наявність у здобувача таких базових компетенцій

4. Очікувані результати навчання²

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

(Вкажіть конкретний результат після вивчення курсу, що студент зможе зробити після курсу)

² Може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

5. Правила використання штучного інтелекту в межах дисципліни

5.1. Загальний регламент та обов'язки декларування

1. Загальний принцип: Використання генеративного ШІ (ГШІ) у курсі дозволяється як допоміжний засіб для самонавчання, пошуку ідей та покращення тексту, якщо інше прямо не вказано в інструкціях до конкретного навчального завдання.
2. Локальне маркування: Дозволений рівень використання ГШІ зазначається викладачем безпосередньо в тексті програми (у Розділі 6 біля кожного завдання).
3. Декларування за стандартом GAIDeT: Якщо під час виконання завдання здобувач використовував ГШІ, він зобов'язаний відкрито задекларувати цей факт відповідно до встановленого рівня:
 - о Легке декларування (для Рівня 2 за шкалою AIAS): примітка у виносці на першій сторінці або у текстовому полі основного напису креслення: «Штучний інтелект використовувався виключно для мовного редагування; зміст, розрахунки та висновки роботи створені автором самостійно».
 - о Повне декларування за стандартом GAIDeT (для Рівнів 3 та 4): здобувач генерує декларацію за допомогою безкоштовного онлайн-інструменту <https://w3id.org/gaidet/> та вставляє згенерований текст перед списком літератури.
4. Академічна відповідальність: ГШІ за жодних умов не може зазначатися як автор або співавтор. Сліпе копіювання ГШІ-галюцинацій (вигаданих ДСТУ, стандартів ISO чи неіснуючих посилань DOI) прирівнюється до фабрикації даних. Така робота анулюється без права перескладання в поточному семестрі.

5.2. Шкала залучення ГШІ (AI Assessment Scale)

Рівень ШІ	Назва рівня	Що дозволено здобувачу освіти	Спосіб декларування
Рівень 0	Без ШІ	Використання ГШІ категорично заборонено на всіх етапах.	Не застосовується
Рівень 1	Лише підготовка	Дозволено для мозкового штурму та структурування. У фінальному тексті роботи не допускається використання згенерованого тексту.	Не вимагається
Рівень 2	Мова і форма	Дозволено для перевірки граматики, перекладу або виправлення стилістики вже написаного автором тексту.	Легке декларування (виноска у роботі)
Рівень 3	Часткова підтримка	Дозволено ГШІ-генерацію окремих елементів (базового коду, аналізу даних, драфтів) за умови обов'язкової критичної перевірки людиною.	Повне декларування GAIDeT перед літературами
Рівень 4	Повна інтеграція	ГШІ є повноцінним «співпілотом» і частиною завдання. Оцінюється якість промптингу, верифікації помилок ШІ та власні висновки.	Декларація GAIDeT + додатковий звіт про промпт-сесію

6. Програма навчальної дисципліни

Інструкція: Замість громіздких окремих таблиць, викладач просто вказує допустимий рівень ШІ за шкалою AIAS поруч із кожною темою лекцій чи практичних занять.

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Тема 1. Назва теми. Опис питань лекції. (Дозволений рівень ШІ — Рівень 1: Лише підготовка). *Література:* [вказати номери джерел із списку, стр. 4-8⁴].

Тема 2. Назва теми. Опис питань лекції. (Дозволений рівень ШІ — Рівень 2: Легке декларування).

Тема 3

Змістовий модуль 2

Тема 1

Тема 2

Тема 3

⁴ Посилання на основну літературу

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек* *	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Назва										
Тема 1. Назва										
Тема 2. Назва										
<i>Разом за змістовим модулем 1*</i>										
Змістовий модуль 2. Назва										
Тема 1. Назва										
Тема 2. Назва										
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>										
<i>Усього годин</i>										
<i>Разом за курсом</i>										

* Змістовий модуль кратний 15 годинам.

** За заочної формою проводяться оглядові лекції

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Назва теми...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
2	Назва теми...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
...	Разом		

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Назва ...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
2	Назва ...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
...	Разом		

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);**
- підготовка до практичних занять – **1-2 год/1 заняття;**
- підготовка до семінарських занять – **2-4 год/1 заняття;**
- підготовка до лабораторних робіт – **2-3 год/1 робота;**
- написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботи 10-20 аркушів А4) – **мінімум 15 годин на 1 роботу;**
- підготовка до контрольних заходів – **(15-30) год. на 1 захід.**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій (граничний Рівень ШІ)		
2	Підготовка до лабораторних робіт(граничний Рівень ШІ)		
3	Підготовка до практичних робіт (граничний Рівень ШІ)		
4	Підготовка до семінарів (граничний Рівень ШІ)		
5	Виконання РГЗ (граничний Рівень ШІ)		
6	Реферат (граничний Рівень ШІ)		
7	Підготовка до заліку (граничний Рівень ШІ)		
8	Тема(граничний Рівень ШІ)		
...	Разом		

7. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

(обрати з п.п.2.2.18)

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

(обрати з п.п.2.2.13)

- заліки;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проєкти;
- командні проєкти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

(Для прикладу)

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту (за його наявності). У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів до 100 балів (у разі відсутності заключного іспиту). Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного іспиту (при його наявності) в загальній системі оцінок - **40 балів**. Право здавати заключний іспит дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного іспиту набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки іспиту (за його наявності).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському, практичному/лабораторному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань лабораторних/практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання*
(приклад)

Лабораторна робота	Критерії оцінювання
5	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно, чітко сформульовані цілі, завдання та гіпотеза досліджень. Застосовувалися коректні методи обробки отриманих результатів. У висновках проведена коректна інтерпретація результатів.
4	Робота виконана у встановлений термін. Студент виконує лабораторну роботу згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача; описує спостереження; в цілому правильно складає звіт та робить висновки.
3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує лабораторну роботу згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача; описує спостереження; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує лабораторну роботу згідно з інструкцією; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує лабораторну під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	Робота не виконувалася
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 20 балів (4 роботи по 5 балів).</i>

Розрахункові роботи	Критерії оцінювання
4	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
3	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент наводить потрібні формули. Розв'язує задачу користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
1	Студент складає скорочену умову задачі, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Студент не розв'язує задачі.
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 12 балів (3 роботи по 4 бали).</i>

Відповіді на семінарах	Критерії оцінювання
-------------------------------	----------------------------

5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Поточний модульний контроль у форму тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань	5х3 бали = 15 балів	
Виконання лабораторних робіт	5х4 балів = 20 балів	
Участь у семінарських заняттях	5х3 бали = 15 балів	
Поточний модульний контроль	1х10 балів = 10 балів	
Всього	60	

**Форми контролю та розподіл балів обираються розробником/розробниками робочої програми навчальної дисципліни на власний розсуд. Наведено умовний приклад.*

9. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Лабораторна робота N1	7		
	T2	Розрахункова робота за	10		
ЗМ 2	T3	Лабораторні роботи №2, №3	14		
ЗМ 3	T4	Лабораторні роботи №4, №5	21		
ПМК		Тест	8		
Підсумковий контроль		залік	40		
Сума			100		100

10. Засоби навчання
(за потребою)

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

Допоміжна література

Інформаційні ресурси в інтернет

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

(повна назва підрозділу, який реалізує освітню програму)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор(декан)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Англійська мова (Рівень володіння – B2)
ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE (Level B2)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни

Обов'язкова

мова(и) викладання

українська/англійська

Робоча програма навчальної дисципліни

(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі(ей) знань

(шифр і назва)

спеціальності(ей)

(шифр і назва)

освітня програма(ми)

(зазначається повні назви освітніх програм)

" " 20__ року. - с.

Розробник(и): (вказати авторів, наукові ступені, вчені звання та посади).

Проект робочої програми навчальної дисципліни узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «НАЗВА ПРОГРАМИ» (вказати ПБ, наукову ступень, вчене звання, підпис)

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри «НАЗВА КАФЕДРИ ДЕ ПРАЦЮЄ ВИКЛАДАЧ»

Протокол №__ від «__» _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри «НАЗВА КАФЕДРИ»

Протокол №__ від «__» _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто методичною радою інституту (факультету) «НАЗВА ПІДРОЗДІЛУ»

Протокол №__ від «__» _____ 2026 р.

Голова

© НУК, 2026

ЗМІСТ

Вступ

1. Опис навчальної дисципліни
2. Мета вивчення навчальної дисципліни
3. Передумови для вивчення дисципліни
4. Очікувані результати навчання
5. Правила використання штучного інтелекту в межах дисципліни
6. Програма навчальної дисципліни
7. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування
8. Форми поточного та підсумкового контролю
9. Критерії оцінювання результатів навчання
10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна
11. Рекомендовані джерела інформації

ВСТУП

Анотація

Іншомовна підготовка є невід'ємним складником формування професійної компетентності й важливою передумовою академічної та професійної мобільності студентів. Програма англійської мови як іноземної рівня B2 розрахована на студентів, які раніше вивчали мову та досягли рівня B1 відповідно до дескрипторів, визначених у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти. Програма передбачає комплексне навчання англійської мови в усіх її аспектах в рамках компетентнісного підходу.

Курс англійської мови носить міждисциплінарний характер та засобами предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL), використання сучасних технологій навчання міжкультурної комунікації, є одним із способів поєднання курсів гуманітарного циклу із дисциплінами фахової підготовки студентів.

Ключові слова: англійська мова (рівень B2); злочини; людина та її професійна діяльність; навколишнє середовище; свята та подорожі; спорт та фітнес; сучасні технології; природні катаклізми; фестивалі у світі.

Abstract

Foreign language training is considered to be an integral component of formation of professional competence and an important prerequisite for academic and professional mobility of the students. The program of English as a foreign language (level B2) is designed for the students who have previously studied the language and have reached level B1 according to the descriptors defined in the Common European Framework of Reference for Languages. The program provides comprehensive training of the English language in all its aspects within the competence-based approach.

It is a cross-disciplinary course that is characterized by applying the methodology of CLIL (Content and Language Integrated Learning), simulation of communicative tasks required by the target situation, and thus is one of the ways in bridging the gap between language and content specific instruction.

Key words: English (level B2); crime; environment; festivals and celebrations; nature attacks; people; sports and fitness; travel and holidays; technology.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - *	Галузь знань (шифр і назва)	Обов'язкова/вибіркова	
Модулів –		Рік підготовки:	
Змістових модулів –		-й	-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність (код та найменування) Освітня програма (найменування)	Семестр	
		-й	-й
		Лекцій	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – _____; самостійної роботи студента – _____;	Освітній рівень: початковий рівень (короткий цикл) перший(бакалаврський)/ другий (магістерський)/ третій (освітньо-науковий)	Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: екзамен / залік	
		Форма контролю: усна / письмова / тестування / комбінована/	

* Загальна кількість кредитів вказується з урахуванням кредитів для виконання КР/КП (за наявності). На виконання КР/КП виділяється мінімум 3 кредиту (90 годин).

2. Мета вивчення навчальної дисципліни¹

Метою вивчення навчальної дисципліни «*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

-
-
-

3. Передумови для вивчення дисципліни²

Передумовами для вивчення дисципліни є: дисципліни:

(за винятком навчальних дисциплін 1 курсу 1 семестру)

4. Очікувані результати навчання³

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

-
-
-

¹ Вказуються компетентності, елементи яких формуються, відповідно до стандартів вищої освіти та освітньо-професійної програми (програм).

² Вказується перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання тощо, відповідно до структурно-логічної схеми ОПП.

³ Подається деталізація конкретних програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми (програм).

5. Правила використання штучного інтелекту в межах дисципліни

5.1. Загальний регламент та обов'язки декларування

1. Загальний принцип: Використання генеративного ШІ (ГШІ) у курсі дозволяється як допоміжний засіб для самонавчання, пошуку ідей та покращення тексту, якщо інше прямо не вказано в інструкціях до конкретного навчального завдання.
2. Локальне маркування: Дозволений рівень використання ГШІ зазначається викладачем безпосередньо в тексті програми (у Розділі 6 біля кожного завдання).
3. Декларування за стандартом GAIDeT: Якщо під час виконання завдання здобувач використовував ГШІ, він зобов'язаний відкрито задекларувати цей факт відповідно до встановленого рівня:
 - о Легке декларування (для Рівня 2 за шкалою AIAS): примітка у виносці на першій сторінці або у текстовому полі основного напису креслення: «Штучний інтелект використовувався виключно для мовного редагування; зміст,

розрахунки та висновки роботи створені автором самостійно».

- о Повне декларування за стандартом GAIDeT (для Рівнів 3 та 4): здобувач генерує декларацію за допомогою безкоштовного онлайн-інструменту <https://w3id.org/gaidet/> та вставляє згенерований текст перед списком літератури.
4. Академічна відповідальність: ГШІ за жодних умов не може зазначатися як автор або співавтор. Сліпе копіювання ГШІ-галюцинацій (вигаданих ДСТУ, стандартів ISO чи неіснуючих посилань DOI) прирівнюється до фабрикації даних. Така робота анулюється без права перескладання в поточному семестрі.

5.2. Шкала залучення ГШІ (AI Assessment Scale)

Рівень ШІ	Назва рівня	Що дозволено здобувачу освіти	Спосіб декларування
Рівень 0	Без ШІ	Використання ГШІ категорично заборонено на всіх етапах.	Не застосовується
Рівень 1	Лише підготовка	Дозволено для мозкового штурму та структурування. У фінальному тексті роботи не допускається використання згенерованого тексту.	Не вимагається
Рівень 2	Мова і форма	Дозволено для перевірки граматики, перекладу або виправлення стилістики вже написаного автором тексту.	Легке декларування (виноска у роботі)
Рівень 3	Часткова підтримка	Дозволено ГШІ-генерацію окремих елементів (базового коду, аналізу даних, драфтів) за умови обов'язкової критичної перевірки людиною.	Повне декларування GAIDeT перед літературами
Рівень 4	Повна інтеграція	ГШІ є повноцінним «співпілотом» і частиною завдання. Оцінюється якість промптингу, верифікації помилок ШІ та власні висновки.	Декларація GAIDeT + додатковий звіт про промпт-сесію

6. Програма навчальної дисципліни

Інструкція: Замість громіздких окремих таблиць, викладач просто вказує допустимий рівень ШІ за шкалою AIAS поруч із кожною темою лекцій чи практичних занять.

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Тема 1. Назва теми. Опис питань лекції. (Дозволений рівень ШІ — Рівень 1: Лише підготовка). *Література:* [вказати номери джерел із списку, стр. 4-8⁴].

Тема 2. Назва теми. Опис питань лекції. (Дозволений рівень ШІ — Рівень 2: Легке декларування)

Змістовий модуль 2

Тема 1

Тема 2

Тема 3

⁴ *Посилання на основну літературу*

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек* *	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Назва										
Тема 1. Назва										
Тема 2. Назва										
<i>Разом за змістовим модулем 1*</i>										
Змістовий модуль 2. Назва										
Тема 1. Назва										
Тема 2. Назва										
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>										
<i>Усього годин</i>										
Модуль 2										
ІНДЗ (КР/КП)										
<i>Усього годин</i>										
<i>Разом за курсом</i>										

* Змістовий модуль кратний 15 годинам.

** За заочної формою проводяться оглядові лекції

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Назва теми...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
2	Назва теми...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
...	Разом		

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Назва ...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
2	Назва ...(Рівень дозволеного використання ШІ)		
...	Разом		

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);**
- підготовка до практичних занять – **1-2 год/1 заняття;**
- підготовка до семінарських занять – **2-4 год/1 заняття;**
- підготовка до лабораторних робіт – **2-3 год/1 робота;**
- написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботи 10-20 аркушів А4) – **мінімум 15 годин на 1 роботу;**
- підготовка до контрольних заходів – **(15-30) год. на 1 захід.**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій (граничний Рівень ШІ)		
2	Підготовка до лабораторних робіт (граничний Рівень ШІ)		
3	Підготовка до практичних робіт (граничний Рівень ШІ)		
4	Підготовка до семінарів (граничний Рівень ШІ)		
5	Виконання РГЗ(граничний Рівень ШІ)		
6	Реферат(граничний Рівень ШІ)		
7	Підготовка до екзамену (граничний Рівень ШІ)		
8	Тема(граничний Рівень ШІ)		
...	Разом		

Індивідуальне науково дослідне завдання

Для курсових робот (проектів) подається тематика курсових робіт, якщо це передбачено індивідуальним планом.

Зазначити рівень визначений викладачем, що обмежує використання ШІ при виконанні завдання.

7. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

(обрати з п.п.2.2.18)

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

(обрати з п.п.2.2.13)

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

(Для прикладу)

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту (за його наявності). У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів до 100 балів (у разі відсутності заключного іспиту). Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного іспиту (при його наявності) в загальній системі оцінок - **40 балів**. Право здавати заключний іспит дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного іспиту набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки іспиту (за його наявності).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському, практичному/лабораторному занятті та за результатами виконання завдань самостійної

роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань лабораторних/практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

**Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання*
(приклад)**

Лабораторна робота	Критерії оцінювання
5	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно, чітко сформульовані цілі, завдання та гіпотеза досліджень. Застосовувалися коректні методи обробки отриманих результатів. У висновках проведена коректна інтерпретація результатів.
4	Робота виконана у встановлений термін. Студент виконує лабораторну роботу згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача; описує спостереження; в цілому правильно складає звіт та робить висновки.
3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує лабораторну роботу згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача; описує спостереження; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує лабораторну роботу згідно з інструкцією; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує лабораторну під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	Робота не виконувалася
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 20 балів (4 роботи по 5 балів).</i>

Розрахункові роботи	Критерії оцінювання
4	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
3	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент наводить потрібні формули. Розв'язує задачу користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
1	Студент складає скорочену умову задачі, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Студент не розв'язує задачі.
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 12 балів (3 роботи по 4 бали).</i>

Відповіді на семінарах	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Приклад за виконання курсового проєкту (роботи)

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Пояснювальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи.
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	30	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на

		перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
	15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.
Ілюстративна частина	20	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються.
	15	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями;
	10	ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	5	ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	40	довідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.
	35	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює.
	30	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання.
	25	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи.
	20	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи.
	15	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення

		роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання.
	10	студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи.
	5	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

Поточний модульний контроль у форму тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань	5х3 бали = 15 балів	
Виконання лабораторних робіт	5х4 балів = 20 балів	
Участь у семінарських заняттях	5х3 бали = 15 балів	
Поточний модульний контроль	1х10 балів = 10 балів	
Всього	60	

**Форми контролю та розподіл балів обираються розробником/розробниками робочої програми навчальної дисципліни на власний розсуд. Наведено умовний приклад.*

9. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Лабораторна робота N1	7		
	T2	Розрахункова робота за	10		
ЗМ 2	T3	Лабораторні роботи №2, №3	14		
ЗМ 3	T4	Лабораторні роботи №4, №5	21		
ПМК		Тест	8		
Підсумковий контроль		Екзамен	40		
Сума			100		100

Приклад за виконання курсового проєкту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 20	до 40	100

10. Засоби навчання
(за потребою)

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

Допоміжна література

Інформаційні ресурси в інтернет

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни
«*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*»

Наприклад, змінено кількість годин на практичні заняття.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1			
2			
...	<i>Разом</i>		

Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*» розглянуто на засіданні кафедри *назва кафедри*
Протокол №___ від «___»_____ 2026 р.

Завідувач кафедри

Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*» узгоджено з гарантом освітньої програми (гарантами освітніх програм)*

Гарант освітньої програми «*НАЗВА ПРОГРАМИ*» (вказати ПІБ, наукову ступень, вчене звання, підпис)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ПЕРСОНАЛУ З ДОКУМЕНТОМ

[illegible]

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

Номер змін	Дата	Сторінки зі змiнами	Перелік змінених пунктів

АРКУШ ОБЛІКУ ПЕРІОДИЧНИХ ПЕРЕВІРОК

No п/п	Дата	П.І.Б. й посада особи, що виконували періодичну Перевірку	Зміні підлягають	Підпис Що перевіряє